

Секція: Фінанси, страхування і біржова діяльність: інноваційно-інвестиційні стратегії

Полішевська Каріна Вікторівна

*студентка кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київського національного університету технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

Науковий керівник:

Коваленко Дмитро Іванович

*кандидат економічних наук, доцент кафедри
фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

ВПЛИВ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ НА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

В Україні режим функціонування іноземних інвестицій у банківській системі регулюється двома основними законодавчими актами: Законом України «Про банки і банківську діяльність» [1] та Законом України «Про режими іноземного інвестування» [2], згідно з якими банком з іноземним капіталом вважається установа, у якій частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвестору, становить не менше 10%.

Натомість контроль поточної діяльності банків з іноземними інвестиціями (ліцензування, загальний перелік та моніторинг операцій, нагляд, звітність, режим прозорості, порядок виплати дивідендів тощо) цілком покладений на НБУ, що здійснює регулювання діяльності банків з іноземним капіталом за допомогою відповідних нормативних актів.

На початок 2016 року кількість діючих банків у банківській системі становила 117 банків, а на початок 2017 р. їх кількість зменшилась до 96, але тут простежується наступна тенденція – кількість банків з іноземним

капіталом не змінилась і становить 40 банків, у тому числі 17 – зі 100% іноземним капіталом.

Починаючи з 01.01.2016 р. у щоквартальній фінансовій звітності у розрізі банків, що публікує НБУ, виділяється група банків під назвою «Банки іноземних банківських груп».

Таблиця 1 містить перелік банків іноземних банківських груп, розмір їх сплаченого статутного капіталу станом на 01.01.2016 р. та країни походження іноземних інвестицій [4].

Дані, наведені в табл. 1, свідчать, що найбільшими за розміром сплаченого статутного капіталу інвесторами у банківську систему України є банки Росії (33% статутного капіталу банківської системи України), Італії (7%), Кіпру (3%), Австрії (2%), Угорщини (2%), Франції (2%) та Греції (2%). Натомість розмір інвестицій з боку резидентів Польщі, Нідерландів, ФРН, Швеції, Туреччини, США, Бельгії, Люксембургу є незначним та не перевищує по кожній країні 1 % статутного капіталу банківської системи України.

Одним із провідних інвесторів у банківську систему України також є Європейський Банк Реконструкції та Розвитку, що володіє 30% статутного капіталу АТ «Райффайзен Банк Аваль» та 40% статутного капіталу АТ «Укрсиббанк», що загалом забезпечує його частку у статутному капіталі банківської системи України на рівні 1,5%.

Довіра до української банківської системи в цілому з боку клієнтів внаслідок комплексу об'єктивних та суб'єктивних чинників останнім часом знаходиться на доволі низькому рівні. Натомість рівень довіри до банків з іноземним капіталом традиційно є більш високим. Зокрема, згідно рейтингу довіри, складеною провідною в Україні інвестиційною компанією «Dragon Capital» [3], з 20 найбільш надійних банків присутні 14 банків іноземних банківських груп і лише 6 банків з капіталом українського походження: «Ощадбанк», «Укресімбанк», «Укргазбанк», «Міжнародний інвестиційний банк», «Мегабанк» та ПУМБ.

Банки іноземних банківських груп в Україні, станом на 01.01.2016 р.

Назва банку	Країна походження інвестицій	Статутний капітал	
		млн. грн.	Частка у банківській системі України, %
ПАТ "Промінвестбанк"	Росія	39 009	14,8
ПАТ "Укрсоцбанк"	Італія, Кіпр	16 673	6,3
АТ "Райффайзен Банк Аваль"	Австрія, ЄБРР	6 155	2,3
ПАТ "ВТБ Банк"	Росія	34 216	12,9
ПАТ "Неос Банк"	Білорусь	126	0,0
ПАТ "Кредобанк"	Польща	2 249	0,9
ПАТ "ВіЕс Банк"	Росія	420	0,2
ПАТ "Марфін Банк"	Кіпр	462	0,2
АТ "УкрСиббанк"	Франція, ЄБРР	5 069	1,9
ПАТ "Ідея Банк"	Польща	258	0,1
ПАТКБ "Правекс-банк"	Італія	1 038	0,4
ПАТ "Креді Агріколь Банк"	Франція	1 223	0,5
ПАТ "Універсал Банк"	Греція	3 103	1,2
АТ "Піреус Банк МКБ"	Греція	2 531	1,0
ПАТ "Альфа-банк"	Кіпр	7 516	2,8
ПАТ "ІНГ Банк Україна"	Нідерланди	731	0,3
АТ "ОТП Банк"	Угорщина	6 186	2,3
ПАТ "Сітібанк"	США	120	0,0
АТ "Прокредит Банк"	ФРН, Нідерланди, США, Бельгія, Люксембург, Франція	837	0,3
ПАТ "Сбербанк"	Росія	12 465	4,7
АТ "БМ Банк"	Росія	1 631	0,6
ПАТ "Банк Форвард"	Росія	283	0,1
ПАТ "Кредит Європа Банк"	Туреччина	253	0,1
ПАТ "Дойче Банк ДБУ"	ФРН	229	0,1
ПАТ "Себ Корпоративний Банк"	Швеція	250	0,1
Разом банки іноземних банківських груп		143 032	54,1
Разом по банківській системі		264 343	100,00

Отже, підсумовуючи вище сказане, можна зробити висновок, що з одного боку, відкритість фінансової системи збільшує можливість залучення ресурсів на зовнішніх ринках і відкриває нові шляхи для поліпшення капіталізації банківської системи, а з іншого – ця ситуація може

призвести до надмірної залежності українських банків від кон'юнктури світових фінансових ринків, а держава втратить важелі впливу на банківський сектор [5].

Таким чином, підхід до регулювання іноземного капіталу в банківському секторі України має бути, перш за все, на основі принципів: збереження конкурентоспроможності банків з національним капіталом; використанні позитивних структурних і технологічних переваг банків з іноземним капіталом для підвищення інвестиційного потенціалу вітчизняного банківського сектору та соціально – економічного розвитку країни за рахунок підвищення монетизації економіки; оптимізації інституційної структури вітчизняного банківського сектору і наближення його до стандартів країн із розвинутою економікою.

Література

1. Закон України № 2121-III від 07.12.2000 «Про банки і банківську діяльність» в редакції від 15.11.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Закон України № 93/96-ВР від 19.03.1996 «Про режим іноземного інвестування» в редакції від 31.05.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>
3. Банки, заслуживающие доверия – рейтинг / Новое время. 24.11.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biz.nv.ua/publications/top-20-samyh-nadezhnyh-bankov-strany-po-versii-nv-287255.html>
4. Показники фінансової звітності банків України станом на 01.10.2016 р. / Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593, Структури власності банків України / Офіційний сайт

Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=6738234&cat_id=5134

2

5. Дзюблюк О. Іноземний капітал у банківській системі України: вплив на розвиток валютного ринку та діяльність банків / О. Дзюблюк, О. Владимир // Вісник Національного банку України. - № 5. - 2014. - С. 26-33.